

4.

ARCHA
∇ H J ∅ ∇

**Klára
Vlasáková**

Anna

Anna

Pamatuju si úplně přesně, kdy jsem ji viděl poprvé. Kráčela po kolonádě, záda rovná, podivně, takřka nepřirozeně rovná, jako by jí na ně některá z rehabilitačních sester tlačila dlaní a nutila, aby se vyšponovala co nejvíc. Byla vyšší než většina lidí kolem ní, a přesto to nebyla výška, čím se tak odlišovala. Sálalo z ní cosi pobaveného, možná trochu škodolibého, jako by věděla o nějakém žertu, který se teprve chystá a který my ostatní budeme moct docenit až za chvíli. Tahle její potouchlá vědoucnost mě dráždila a zároveň vábila. Kde k ní přišla? A proč si vůbec myslí, že si ji ona, zrovna ona může dovolit?

Potkával jsem ji na kolonádě každý den a brzy jsem zjistil, že je ubytovaná v lázeňském hotelu naproti tomu mému. Zatímco ostatní pacienti trávili volný čas společně a za některými občas přijela rodina, ona zůstávala stále sama. Nevypadala však, že by jí to vadilo; naopak se zdálo, že si samotu užívá.

Jezdil jsem na lázeňské rehabilitace už několikrát rok. Měl jsem problémy s bederní páteří a kamarád lékař mi pokaždé napsal dvoutýdenní pobyt.

„Na povyražení,“ říkal, několikrát na mě zamrkal a svému vtipu se pokaždé sám smál.

O pobytu jsem příliš nepřemýšlel. Když se mě někdo zeptal, jestli se těším nebo jak jsem si ho užil, jen jsem krčil rameny. Těch čtrnáct srpnových dní mi připadalo pokaždé stejných. Rychle jsem si navykl na lázeňský rytmus: ráno jsem brzy vstával, odchodil si své kolečko procedur, během volna se procházel po městě a večer chodil brzy spát.

Život se mi pokaždé smrškl na původně jednoduché, předvídatelné procesy, které však v lázeňské realitě nabývaly na důležitosti. Někdy jsem už od rána přemýšlel nad tím, kterou stezku zvolím pro svou pravidelnou odpolední procházku. Považoval jsem za nutné podrobit záležitost pečlivé, přísné analýze, protože špatně zvolená procházka mě dokázala otrávit a někdy se má nedůtklivá nálada táhla až do večera. Lázeňský pobyt jsem tak chápal jako určitou sezonní nevyhnutelnost, která má svá pravidla a omezení podobně jako Vánoce nebo narozeniny blízkého příbuzného. Nedá se říct, že bych měl léčebnou kúru zrovna rád, ale její řád a stabilita mi víceméně vyhovovaly.

Ačkoli jsem do lázní jezdil každý rok, nikdo z personálu si mě nepamatoval. Zatímco k jiným pacientům se sestry, lékařky a zřízcenci hlásili jako k dobrým známým, já jsem v nich nezanechával žádnou silnější vzpomínku.

„Budete chtít plánek města?“

„Ne, díky, to není třeba.“

„Kdybyste se chtěl na něco zeptat, tak se na nás prosím určitě obraťte.“

„Dobře.“

„Příjemný pobyt!“

Zpočátku mě tahle má zdánlivá neviditelnost mrzela, ale brzy jsem zjistil, že mi přináší anonymitu, kterou jsem jindy nezažíval. Měl jsem své role: manžel, otec, zaměstnanec. Všechny s sebou přinášely určitou sumu předpokladů a nátlaku, abych je dostatečně přesvědčivě naplnil. Ale tady mě nikdo doopravdy neznal. Mohl jsem být kýmkoli – a já si pokaždé vybral být mužem, co ctí pravidelný rytmus a drží se předepsaného rozvrhu. Stačilo mi, že po mně nikdo nic nechce, a já tak můžu na těch pár dní přestat přemýšlet.

Byl jsem si jistý, že si mě někdo tak podivně pyšně povznesený jako ona nemůže všimnout. Když chtěl některý z pacientů zapříst řeč, odpovídal jsem tak stručně, jak jen to bylo možné. Nezajímaly mě hovory o jídle a zdravotních potížích, nechtěl jsem se dělit o informace ze soukromého života a nestál jsem o to poslouchat historky jiných. Přesto jsem se neubráníl tomu, abych se nezačal zajímat o ni.

Ten proces se dal do pohybu sám od sebe, skoro jako bych na něj neměl žádný vliv. Je tu poprvé? S čím sem přijela? S kým tu tráví čas? A hlavně – jak asi vypadá její život? Co dělá? S kým žije? Styděl jsem se sám před sebou za tohle nenadále vzvednutí zvědavosti, ale bylo to jako dávicí reflex, jenž nejde potlačit; všechna zvědavost, o kterou jsem nestál a jíž jsem tolik let opovrhoval, se najednou drala ven.

Přesto bych ji sám od sebe nikdy neoslovil. Připadalo mi, že tím bych zcela zničil svůj vnitřní klid, který se už tak mocně otřásal.

Dokud byla má zvědavost čistě teoretická, měl jsem nad ní kontrolu a dovedl jsem ji směřovat. Jakmile bych ji však začal krmit reálnými poznatky, mohla by narůst do obřích rozměrů, které bych už nemohl nijak zkrotit. A tomu jsem se chtěl vyhnout za každou cenu. Nakonec jsem však byl připraven o kontrolu způsobem, který jsem ani v nejmenším nečekal.

„Už nějakou dobu si říkám, že vás pozdravím. Ale nebyla jsem si nikdy jistá, jestli byste to stál.“

Oslovila mě ona sama.

„Jak... jak jste na to přišla?“ zadrhával jsem v odpovědi.

„Máte takový výraz. Působíte, že si docela dobře vystačíte sám.“

Usmál jsem se a cítil, jak mi rudne tvář. Tělo člověka pokaždé zradí v těch nejnevhodnějších chvílích. Nedá se na něj spoléhat.

„Nevím. Možná... možná na tom něco bude. Vy jste se ale nenechala odradit.“

„To ne,“ řekla se smíchem. „Mě by totiž zajímalo, jestli byste se někdy nechtěl se mnou projít.“

„Proč ne,“ pokrčil jsem rameny.

„Skoro s nikým se tady nevidám, ale s váma bych si vyrazila ráda.“

Souhlasil jsem. Cítil jsem, že spolu si budeme mít skutečně co říct.

Jenže neměli.

Když jsme druhý den vyrazili podél lesů, rozhostilo se mezi námi ticho, ploché a široké, jehož břehy nešlo dohlédnout. Zahájil jsem tak kanonádu těch nejjednodušších dotazů – odkud je, jak dlouho se zdrží, líbí se jí tu?

Všechny však rychle zmizely pod hladinou, kterou zčeřily jen docela nepatrně.

Odpovídala jednoslovně, jako by ji každá má otázka obtěžovala a chtěla se s ní co nejrychleji vypořádat.

„Omlouvám se,“ řekl jsem nakonec.

„Za co?“

„Že nejsem lepší společník.“

Překvapeně na mě pohlédla. „O čem to mluvíte?“

„Moje žvanění vás obtěžuje, ale já... já se vážně snažím.“

Tvář se jí rozzářila a hlučně se rozesmála. „Já jsem přece ráda, když spolu můžeme mlčet.“

Ničemu jsem nerozuměl.

„Proto jsem se na vás obrátila. Mlčení dává smysl vždycky jenom ve dvou, nemyslíte?“

Nevěděl jsem, co si mám myslet, ale nijak jsem to nekomentoval. Zbytek procházky jsme strávili, jak si přála – mlčky. Až když jsme došli před můj hotel, rozloučila se.

„Ještě jednou vám děkuju,“ usmála se.

„Bydlíte někde poblíž?“ chtěl jsem vědět, ale ona jen povytáhla ramena, naklonila hlavu a neodpověděla.

Na pokoji jsem pak nemohl dlouho usnout. Všechno, co jsem chtěl o ní tak zoufale vědět, ještě nabylo na důležitosti. Teď už neexistovalo nic podstatnějšího.

Chodili jsme na procházky každý den. Ona vytrvale mlčela a já se jen někdy odvážil promluvit. Odpovídala dál stručně; nikdy se nepustila do obšírnějšího vysvětlování.

Lázeňští hosté, kteří neměli na práci nic jiného než pozorovat ostatní lázeňské hosty, se mě na ni brzy začali vyptávat. Jako by mě její pouhá přítomnost trvale zviditelnila a přistrčila pod oslnivý kotouč světla, kterému jsem nemohl utéct.

„To je dobře, že jste si tu našel kamarádku,“ usklíbal se u snídaně můj soused z vedlejšího pokoje. „Jeden by řekl, že na nějaký družení moc nejste, ale člověk se tady rychle mění, co?“

Něco jsem zamumlal a odešel si sednout k jinému, dostatečně vzdálenému stolu. Jenže ani tady jsem neměl klid.

„Máte tu volno?“ zeptal se mě mladší muž, kterého jsem znal jen zběžně od vidění a který obvykle sedával na druhém konci jídelny.

Než jsem stihl zabručet něco odmítavého, dosedl na židli a začal autoritativně přerovnávat nádobí na stole.

„Líbí se mi, že se nestaráte, co říkají lidé,“ spustil. „Já jsem o Anně taky uvažoval, ale nakonec mi to bylo blbě. Přece jen rodina a tak dál. Vy máte asi taky rodinu, předpokládám?“

Z toho jeho zbytečného žvanění mě zaujala jediná věc. Anna. Jmenuje se Anna. Nikdy jsem se jí na to nezeptal.

Teprve teď, když jsem se dozvěděl její jméno, jsem měl pocit, že o ní konečně vím něco důležitého. Něco, co mi už nikdo nevezme.

„Máte, ne?“ nenechal se odbýt. „Děti už jsou asi velké, předpokládám, tak to moc neřešíte. Já tomu úplně rozumím. Tady si člověk přece jenom může dovolit trochu ujet.“

Beze slova jsem se zvedl a odešel.

„Tak snad jsem zas tolik neřekl!“ volal na mě cestou.

Když jsme ten den vyrazili s Annou ven, užíval jsem si pocit, že konečně znám podstatnou část její identity. Byli jsme si o něco bližší, to nešlo popřít. Jenže vtom mě napadla šeredná, nenechává myšlenka – jak je možné, že její jméno zná zrovna ten otravný chlap z jídelny? Zjistil si ho? Nebo mu ho snad řekla sama? Bavili se spolu někdy? Nebo spolu chodili ven tak jako my dva?

Jen při té představě jsem se otřásl, ale nedokázal jsem ji zapudit. Zakousla se mi do mozku, bolestivě a ostře. Co když nejsem jediný, s kým se Anna vidá?

Měla na to samozřejmě právo; procházky se mnou ji přece k ničemu nezavazovaly. Přesto jsem se cítil podvedený. A najednou jsem v tom ranním vypytávání v jídelně, které mi zprvu připadalo jen neomalené, spatřoval i něco nového – výsměch.

Pohlédl jsem na Annu. Kráčela vzpřímeně a hrdě jako vždycky. Přemýšlí někdy o tom, co se mi honí hlavou? Zajímá ji to vůbec? Nebo jsem pro ni jen svědek plynoucích dní, zaměnitelný, a tím pádem nevýznamný? Ten tlak se stával skoro nesnesitelným a já

si umiňoval, že se jí zeptám; rozetnu tohle nedůstojné pinožení a dozvím se konečně, na čem jsem.

Nadechl jsem se, otevřel ústa, párkrát jsem naprázdno polkl a pak jsem pusou zase zavřel. Nedovedl jsem to. Jakmile by mi potvrdila, že pro ni nejsem ničím výjimečný, rozpadl bych se jako hromádka prachu. A co hůř – začal bych být směšný i sám sobě. Možná ten proces už dávno započal a já byl jediný, kdo ho nedokázal nahlédnout.

Během několika dní jsem zahodil to hlavní, čeho jsem si na sobě cenil – důstojnou rezignovanost, kterou jsem dával najevo, jak moc dobře vím, že na mě nic výjimečného nečeká, a jsem s tím naprosto srovnaný. A v tu chvíli jsem pocítil k Anně tak nenadále silnou nenávisť, až jsem od ní musel ukročit několik kroků. Všimla si toho a naklonila hlavu tázavě na stranu. Já jí však pohled neopětoval. Namísto toho jsem držel oči při zemi a vytrval tak, dokud jsme se nevrátili do města.

„Na shledanou,“ řekla mi nezvykle plaše a já jen něco zabručel.

Příští den jsem se zavřel na pokoji a vycházel ven jen na nejnnutnější pochůzky. Nevěděl jsem, jestli na mě před hotelem čeká – a snažil jsem se sám sobě namluvit, že mě to ani nezajímá. Na konci týdne jsem ji zahlédl na protější straně chodníku, ale rychle jsem zamířil na druhou stranu. Nechtěl jsem s ní mít už nic společného.

Další zesměšňování jsem nemohl dále snášet.

Den před mým odjezdem ke mně přispěchala na kolonádě a zeptala se, jestli se mě něčím nedotkla. „To by mě moc mrzelo,“ dodala.

„To snad nejlíp víte sama,“ odsekl jsem a odkráčel od ní pryč. V koutku duše jsem doufal, že to všichni vidí, a je jím tak jasné, že mě litovat rozhodně nemusí.

V den odjezdu jsem se cítil, jako by mi ze zad spadlo obří břemeno.

Vrátím se domů a budu zase sám sebou. Mlčící, důstojný.

A přesně tak se to taky stalo.

Takhle uplynulo několik let, dokud mě ta hrozivá důstojnost konečně nerozežrala zevnitř.

Nadační fond
Pramen Luhačovice
Pramen Luhačovice
Foundation

www.pramenluhacovice.cz

THIENEN * SERÉNYI
SPRÁVA MAJETKU THIENEN - SERÉNYI S.R.O.

Klára Vlasáková
Anna

ARCHA

Δ R C H Δ

www.nakladatelstviarcha.cz

Nadační fond Pramen Luhačovice

Nadační fond Pramen vznikl za účelem podpory rozvoje otevřené občanské společnosti v Luhačovicích a okolí. Kromě jiných aktivit pořádá na zámku Luhačovice literární rezidence a vydává drobná díla vzniklá v rámci rezidenčního pobytu. Fond tak navazuje na tradici působení významných spisovatelů, básníků a jiných umělců v Luhačovicích.

4

**Klára
Vlasáková**

Anna

Klára Vlasáková (*1990) je dramaturgyně, scenáristka, publicistka (např. Salon Práva, Host, A2larm.cz, Heroine) a autorka beletristických textů. Kromě toho píše také politické komentáře pro Český rozhlas Plus. Svým občanským povoláním je dramaturgyně České televize. Za svůj filmový scénář Běžná selhání obdržela ocenění Filmové nadace Hvězda zítřka, natáčení snímku se připravuje. Její povídky můžete najít ve sbornících Divočina nebo Budoucnost. V roce 2020 vydala svůj debut Praskliny, nedávno jí pak vyšel komiks Spiritistky, na kterém spolupracovala s ilustrátorkou Juliánou Chomovou. V Luhačovicích psala svůj další román.